

Klimatilpasning, vandsektor
og grundvand
J.nr. NST-441-00645
Ref. Masor/lmu/mamyg
Den 25. november 2015

Status over spildevandstilladelser til hospitaler

1. Baggrund

Hospitalsspildevand indeholder lægemiddelrester og andre problematiske forurenende stoffer, som kan udgøre en risiko for uønskede effekter i vandmiljøet. Det daværende Miljøministerium udarbejdede derfor en handlingsplan fra 2009 for hospitalsspildevand.

På den baggrund gennemgik det daværende Miljøministerie i 2009 og 2012 tilslutningstilladelser for afledning af hospitalsspildevand fra alle hospitaler i Danmark. Grundlaget for disse var oplysninger fra kommunerne. Med henblik på en fornyet status har Miljø- og Fødevareministeriet ved henvendelse af 28. maj 2015 spurgt alle kommuner om nye tilslutningstilladelser/påbud til hospitaler siden 10. juli 2012, deres igangværende revision af gældende tilladelser og deres dialog med regionen som bygherre af de nye hospitaler, som er på vej.

2. Status 2009

Opgørelsen fra 2009 baserede sig på svar fra ca. 30 kommuner og omfattede i alt 35 hospitaler. I alt blev 50 kommuner spurgt. Opgørelsen viste følgende:

- 17 ud af de 35 hospitaler havde en gældende tilslutningstilladelse
- For 7 af de 35 hospitaler var der igangsat eller forventedes igangsat initiativer til tilslutningstilladelse.
- Tilslutningsvejledningen var benyttet ved meddelelsen af to tilslutningstilladelser
- De fleste store sygehuse havde en tilslutningstilladelse eller en tilslutningstilladelse, der var under revision. Det var især de mindre hospitaler, hvor der ikke var aktuelle planer om tilslutningstilladelser.

3. Status 2012

Opgørelsen fra 2012 baserede sig på svar fra ca. 53 kommuner. Heri indgik i alt 52 hospitaler. Alle 98 kommuner i Danmark blev spurgt. Blandt de kommuner, som ikke svarede, er der også kommuner med hospitaler.

Opgørelsen viste følgende:

- **Nye tilladelser:** Siden 2009 havde Århus Kommune meddelt tilladelse til Det Nye Universitetssygehus i Aarhus og i 2011 et tillæg til Aarhus Universitetssygehus i Skejby. Aarhus Universitetssygehus havde desuden i 2011 fået varslet et påbud om intern rensning med hensyn til lægemiddelrester fra 2014/15. Der forelå således i 2012 ingen

tilladelser, der sikrer, at et hospital begrænser afledningen af lægemiddelrester via spildevandet.

- Der var på baggrund af undersøgelsen en forventning om, at ca. 25 hospitaler inden for de nærmeste år ville have meddelt nye tilslutningstilladelser.
- Kommunerne syntes opmærksomme på, at nye tilslutningstilladelser skal forholde sig til de lægemiddelrester, der er i spildevandet.

4, Status 2015

Naturstyrelsen har igen i 2015 anmodet kommunerne om oplysninger om, hvad der er sket på området siden Naturstyrelsens seneste gennemgang i 2012.

Der er modtaget svar fra 79 kommuner. Alle 98 kommuner i Danmark blev spurgt. Ud af de 79 kommuner meddeler 22 kommuner, at de ikke har sygehuse i kommunen. Derudover har Naturstyrelsen modtaget statusoplysninger fra KL's arbejdsgruppe om hospitalsspildevand.

Nye spildevandstilladelser

Det fremgik af statusundersøgelsen i 2012, at flere kommuner planlagde at meddele nye tilladelser, der forholdt sig til spildevandets indhold af lægemiddelrester, inden udgangen af 2013, bl.a. til flere af landets større sygehuse. Statusundersøgelsen i 2015 tyder på, at disse forventninger ikke er indfriet. Der er ifølge undersøgelsen siden 2012 meddelt nye spildevandstilladelser til Universitetssygehus Køge, OUH Nyborg Sygehus Holbæk Sygehus og Regionshospitalet Randers, hvor man har forholdt sig til medicinske stoffer, og Sygehus Himmerland Hobro, hvor Mariager Fjord Kommune for sidstnævnte vil forholde sig til spildevandets indhold af lægemiddelrester i spildevandet senere.

Undersøgelsen viser, at 21 kommuner fortsat arbejder på nye spildevandstilladelser. Det drejer sig om Brønderslev, Esbjerg, Faaborg-Midtfyn, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Hjørring, Kolding, København, Køge, Mariager Fjord, Rebild, Roskilde, Silkeborg, Skive, Slagelse, Bornholm, Aabenraa, Viborg, Thisted, Aarhus, Guldborgsund og Aalborg kommuner. I disse kommuner er mindst 17 hospitaler tæt på at få meddelt en tilladelse.

Dialog om tilladelser og direkte udledning til recipient

13 kommuner er ifølge undersøgelsen i dialog med regionen om nye tilladelser, herunder om forureningsbegrænsende tiltag. Det drejer sig om Herning, Århus, Hillerød, Hjørring, Brønderslev, Odense, Skive, Slagelse, Svendborg, Ålborg, Gentofte, Herlev og Mariager Fjord. På baggrund af oplysningerne, som Naturstyrelsen har modtaget, må det forventes, at større hospitaler vil blive stillet over for krav, der vil resultere i en begrænsning af afledningen af lægemiddelrester via spildevandet, f.eks. Herlev Hospital, Odense Universitetshospital, Det Nye Universitetshospital Aalborg, Rigshospitalet og Slagelse Sygehus.

For flere af disse større hospitaler er der overvejelser om at etablere særlige renseanlæg og udlede spildevandet direkte til vandmiljøet frem for til et forsyningsselskabs renseanlæg. Det drejer sig om Herlev Hospital, Odense Universitetshospital, Det Nye Universitetshospital Aalborg og Aarhus

Universitetshospital. I Køge kommune er der med tilladelsen til Universitetssygehus Køge åbnet op for mulighed for direkte udledning. Modsat angiver seks kommuner, at hospitaler beliggende i deres kommuner ikke overvejer udledning direkte til vandmiljøet. Det drejer sig om kommunerne Esbjerg, Faaborg-Midtfyn, Gladsaxe, Herning, Kolding og Silkeborg.

5. I øvrigt

På Herlev Hospital er der i 2014 etableret et renseanlæg i fuldskala til at fjerne lægemiddelrester fra spildevandet. Dette bygger på et tidligere pilotprojekt med rensning af spildevand fra Rigshospitalet. Ingen andre hospitaler er så langt fremme med tiltag til at begrænse afledningen af lægemidler.

KL har etableret en arbejdsgruppe med deltagelse af kommuner med det formål at samarbejde om hospitalsspildevand. I samarbejdet har kommunerne udviklet et administrativt værktøj til brug ved vurdering af hospitalsspildevandet og meddelelse af tilladelse til tilslutning af spildevandet til kloak.

6. Konklusion

Naturstyrelsens statusundersøgelse viser, at 21 kommuner siden sidste undersøgelse har påbegyndt opgaven med at meddele tilladelser, der forholder sig til spildevandets indhold af lægemiddelrester, og ca. 9 tilladelser er tæt på at være færdige.

Større hospitaler må på den baggrund forventes at blive stillet over for krav, der vil resultere i en begrænsning af afledningen af lægemiddelrester via spildevandet, f.eks. Herlev Hospital, Odense Universitetshospital, Det Nye Universitetshospital Aalborg, Rigshospitalet og Slagelse Sygehus.

Som det fremgår af undersøgelsen er der i dag fortsat et udestående med udarbejdelse af tilslutningstilladelser der forholder sig til spildevandets indhold af lægemiddelrester. Det bør således fortsat være et opmærksomhedspunkt i det fremtidige arbejde i kommunerne.